

ת"פ 67648/12/14 - מדינת ישראל, פרקליטות מחוז תל-אביב נגד תימור כצנלסון

בית משפט השלום בתל אביב - יפו
ת"פ 67648-12-14 מדינת ישראל נ' כצנלסון

בפני
בעניין: כבוד השופט ד"ר שאול אבינור
מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד ענת זוהר
פרקליטות מחוז תל-אביב (מיסוי וכלכלה)
המאשימה
נגד
תימור כצנלסון
ע"י ב"כ עו"ד אבי גורן
הנאשם

גזר דין

א. רקע כללי והסדר הטיעון בין הצדדים:

1. הנאשם הודה - במסגרת הסדר טיעון דיוני, הכולל גם הסכמות חלקיות לעניין העונש - בעובדות כתב האישום המתוקן (הסדר הטיעון הוגש בכתב, יחד עם כתב האישום המתוקן).
על יסוד הודאתו זו הורשע הנאשם בשלוש העבירות לפי הוראות **פקודת מס הכנסה** [נוסח חדש] (להלן - הפקודה), שבהן הוא הואשם בכתב האישום המתוקן, דהיינו: (א) **השמטה מתוך דו"ח של הכנסה שיש לכלול בדו"ח** - עבירה לפי סעיף 220(1) לפקודה; (ב) **ניהול פנקסי חשבונות ורשומות כוזבים** - עבירה לפי סעיף 220(4) לפקודה; ו-(ג) **שימוש במרמה, עורמה או תחבולה** - עבירה לפי סעיף 220(5) לפקודה.
2. עובדות כתב האישום המתוקן מציירות, בתמצית, כלהלן:
 - בשנת 2004 עסק הנאשם כקבלן עבודות גמר וגבס עצמאי (להלן - התקופה הרלוואנטית). בתקופה זו לא דיווח הנאשם על עיסוקו, כנדרש על פי הוראות סעיף 131 לפקודה.
 - בתקופה הרלוואנטית עשה הנאשם שימוש בשם ובפרטי זהותם של מר רומן פבלוב ושל מר אנטון ניקולייב, על מנת להפעיל באמצעותם את עסקיו במרמה ובמטרה להתחמק ממס. בסך הכל נצמחו לנאשם הכנסות על שם של מר פבלוב ומר ניקולייב, אשר הועלמו מפקיד השומה, בסכום שאינו ידוע למאשימה ואשר עומד לכל הפחות על סך של ₪ 1,062,508.10.
 - הנאשם הגיש לפקיד השומה דוחות על הכנסותיו כיחיד לשנת המס 2004, בו דיווח על הכנסות ממשכורות בסך של ₪ 20,000 בלבד. דוחות אלה הינם כוזבים, הואיל ולנאשם נצמחו

הכנסות מפעילותו העסקית כמפורט לעיל, תוך שימוש בזהותם של אחרים.

הנאשם לא הגיש דוחות בשם העוסק בו השתמש ובכך לא דיווח על ההכנסות שהתקבלו על שמו. בעשותו כן השמיט הנאשם במזיד מדוחותיו האישיים הכנסות שצבר, קיים פנקסי רשומות כוזבים על שם אחר; והכל תוך שימוש במרמה עורמה ותחבולה, במזיד ובכוונה להתחמק מתשלום מס. מעשים אלה הינם מעשים הנובעים מפרי תכנון מוקדם, בשל היקפם הכספי, השיטה, התחכום והנזק שנגרם לקופת המדינה בתקופה הרלוואנטית.

3. כתב האישום המתוקן הוגש, כאמור, במסגרת הסדר טיעון; ויש לציין כי כתב האישום המתוקן כולל תיקונים מהותיים לקולה בהשוואה לכתב האישום המקורי. בין השאר, כתב האישום המקורי התייחס לשלוש שנות מס - דהיינו השנים 2003, 2004 ו-2005 - ונקב בסכום השמטה כולל העולה על סך של 5 מיליון ₪.

בנוסף, הסדר הטיעון כולל כאמור גם הסכמות חלקיות לעניין העונש, וזאת בשתי חלופות: האחת, למקרה שהנאשם יסיר את המחדל מושא כתב האישום, והשנייה, למקרה שבו המחדל לא יוסר.

4. לאחר דחייה, שניתנה לבקשת הנאשם, המחדל הוסר במלואו. בנסיבות אלה, חלופת ההסכמות הרלוואנטית היא החלופה הכפופה להסרת המחדל; בה הוסכם כלהלן:

(א) **המאשימה תגביל את עצמה בטיעון לעונש לרף עליון של 9 חודשי מאסר בפועל. מובהר לנאשם, כי אין בהגבלה זו ללמד כי המדובר ברף העליון למתחם הענישה הנורמטיבי, אלא אך הסכמת המאשימה כי לא יוטל בפועל עונש גבוה מרף זה... מנגד, הנאשם יעתור לכל עונש כראות עיניו;**

(ב) **מאסר על תנאי לפי שיקול דעתו של בית המשפט;**

(ג) **כל צד יעתור לגובה הקנס שיושת על הנאשם כראות עיניו. ככל שהנאשם לא ישלם את הקנס או חלק ממנו, יוטל תחתיו מאסר בפועל לפי שיקול דעתו של בית משפט.**

5. עוד יש לציין, כי בעת הצגת הסדר הטיעון בבית המשפט הסכימה ב"כ המאשימה לקבלת חוות דעת של הממונה על עבודות השירות בשירות בתי הסוהר, בדבר התאמתו של הנאשם לריצוי עונש של מאסר בדרך זו, הגם שבד בבד הוסיפה וטענה כי עמדת המאשימה היא לענישה שתכלול מאסר בפועל (ר' בפרוטוקול, עמ' 6).

חוות דעת הממונה על עבודות השירות התקבלה, ועל פיה הנאשם נמצא מתאים לביצוע מאסר בדרך של עבודות שירות והומלץ על השמתו בעבודות כאמור בבית החולים איכילוב.

ב. **עיקר טיעוני ב"כ הצדדים:**

(1) **עיקר טיעוני ב"כ המאשימה:**

6. ב"כ המאשימה תיארה את נסיבות המקרה דנא, בו פעל הנאשם במרמה, עורמה ותחבולה, תוך שימוש בפרטי זהות של שני אחרים והעלמת מקור הכנסה שלם מרשויות המס. ב"כ המאשימה הדגישה בטיעוניה את שלושת היבטי החומרה, שלשיטתה מאפיינים את הפרשה דנא, כלהלן:

ראשית, הנאשם העלים מרשויות המס מקור הכנסה שלם, ועל כן מעשיו חמורים ממעשיו של מי שדיווח על הכנסותיו תוך השמטת חלק מההכנסה בלבד.

שנית, הנאשם פעל בדרך מרמה, של הוצאת חשבוניות פיקטיביות. עם זאת, בעניין זה יש להעיר כי עובדות כתב האישום המתוקן והוראות החיקוק הנקובות בו - כמו גם בכתב האישום המקורי - אינן כוללות טענות בעניין חשבוניות פיקטיביות.

שלישית, בשל העובדה שעסקין בהעלמת מקור הכנסה שלם, סכום ההעלמה אינו יכול להיות ידוע במדויק. מכאן, שהסכום הנקוב בעובדות כתב האישום המתוקן אינו אלא הערכה מינימלית בלבד.

7. ב"כ המאשימה התייחסה לערכים החברתיים, הנפגעים כתוצאה מביצוען של עבירות מס, ובהם ההגנה על הקופה הציבורית שבאוצר המדינה וההגנה על שוויון הנשיאה בנטל המס. יתר על כן, כך הדגישה ב"כ המאשימה, חומרתן של עבירות המס נובעת לא רק מהפגיעה בקופה הציבורית אלא גם מהפגיעה בפעילות רשויות המס, שכן ביצוען של העבירות מקשה על האפשרות לעקוב אחר הכנסות האמת ולגבות מסים במועד. בהקשר זה הפנתה ב"כ המאשימה לפסיקה מחמירה, בה נקבע כי הענישה בעבירות מס כגון דא צריך שתכלול רכיב של מאסר בפועל. ב"כ המאשימה ביקשה אפוא לקבוע מתחם עונש הולם מחמיר במקרה דנא, בין 9 חודשי מאסר בפועל לבין 15 חודשי מאסר בפועל.

8. באשר לגזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם ציינה ב"כ המאשימה את היעדר העבר הפלילי של הנאשם ואת הודאתו. יחד עם זאת, כך לשיטתה, בכגון דא אין להיעדר עבר פלילי משקל של ממש, ואין להפריז במשקל שיינתן להודאת הנאשם ולהסרת המחדל. הנאשם אמנם שילם לרשויות המס סכום כולל של ₪ 440,000, אך הדבר נעשה רק לאחר דחייה משמעותית של הדיון, כאשר הכרעת הדין ניתנה עוד בחודש ינואר.

9. עוד התייחסה ב"כ המאשימה לסוגיית השיהוי וחלופי הזמן: תיק החקירה נפתח בחודש ספטמבר 2005, חומר החקירה הועבר לפרקליטות בחודש דצמבר 2012 וכתב האישום הוגש בחודש דצמבר 2014. הגם שמדובר בתיק חקירה מורכב, שמטבע הדברים הצריך חקירה ממושכת, ב"כ המאשימה ערה לכך שחלופי הזמן בין פתיחת החקירה לבין הגשת כתב האישום - כתשע שנים - הינו בגדר שיהוי של ממש. יחד עם זאת, כך לטענתה, על רקע זה ניהלה המאשימה משא ומתן ממושך עם הנאשם והגישה, בעצה אחת עמו, כתב אישום שהינו מתוקן לקולה במידה ניכרת.

10. בנסיבות אלה, כאשר המאשימה הלכה כברת דרך משמעותית לקראת הנאשם במסגרת הסדר הטיעון, אין לשיטת ב"כ המאשימה מקום לשוב ולהקל עם הנאשם גם במסגרת גזר הדין. יתר על כן, לפי הוראות סעיף 40(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין), הסוגיה של חלופי הזמן מעת ביצוע העבירה צריך שתשקל במסגרת גזירת העונש בתוך מתחם העונש ההולם, ועל כן אין מקום להתחשב בה בקביעת מתחם העונש ההולם עצמו.

11. על רקע כל אלה עתרה ב"כ המאשימה לגזור על הנאשם עונש של מאסר בפועל ברף העליון של טווח הענישה עליו הוסכם במסגרת הסדר הטיעון, דהיינו: 9 חודשי מאסר בפועל. בנוסף עתרה ב"כ המאשימה להשתת ענישה נלווית: קנס בשיעור של ₪ 30,000 וכן מאסר על תנאי.

ב"כ המאשימה הדגישה כי בכל מקרה ראוי להשית על הנאשם עונש של מאסר בפועל, לריצוי מאחורי סורג וברית, והוסיפה כי הסכמת המאשימה לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות השירות היתה בגדר הסכמה "טכנית" גרידא, כאשר המאשימה חזרה וציינה לאורך כל הדרך שעמדתה היא למאסר בפועל ממש.

(2) עיקר טיעוני ב"כ הנאשם:

12. ב"כ הנאשם מתח ביקורת על כך שב"כ המאשימה בחרה להתייחס לסוגיה של חשבוניות פיקטיביות, כאשר הנאשם לא הואשם ולא הורשע בכך - כמו גם על ההפניות לפסיקה המתייחסת לחשבוניות פיקטיביות - והוסיף וטען כי ההסכמה לקבלת חוות דעת הממונה על עבודות השירות היוותה חלק אינטגרלי מהסכמות הסדר הטיעון שנערך בין הצדדים.
13. ב"כ הנאשם הרחיב בסוגיית השיהוי, והדגיש כי מכתב השימוע יצא בחודש דצמבר 2014, דהיינו למעלה מתשע שנים לאחר תום החקירה. בנסיבות אלה, של שיהוי חריג ובלתי מתקבל על הדעת, אין לראות בתיקון כתב האישום לקולה משום מעשה חסד של הרשות כלפי הנאשם, אלא מעשה מתבקש ונדרש בשל הנזק הראייתי החמור שנגרם לנאשם בעטיו של השיהוי החרגי. בשל השיהוי חלק מהעדים הרלוואנטיים כבר לא היו בהישג יד, וחלקם אף עברו מן העולם, ולא ניתן להתעלם מכך בעת גזירת דינו של הנאשם.
14. עוד הדגיש ב"כ הנאשם את הסרת המחדל על ידי הנאשם. לא מדובר בהסרת המחדל מושא כתב האישום המתוקן בלבד, אלא בהסרת מחדל מוחלטת, גם של העבירות שהושטמו מכתב האישום המתוקן בשל קשיים ראייתיים שנוצרו בגין השיהוי בהגשתו. לצורך הסרת המחדל נדרש הנאשם למאמצים עילאיים, לרבות בדרך של נטילת הלוואות מבני משפחה. לשיטת ב"כ הנאשם יש לזקוף מאמצים כבירים אלה, שהסתיימו בתשלום כל חובותיו של הנאשם לרשות המיסים, לזכותו של הנאשם, ולקבוע כי אף בהם יש כדי להצדיק את אי שליחתו לבית האסורים.
15. לבסוף התייחס ב"כ הנאשם לנסיבותיו האישיות של הנאשם, שלדידו אף מצדיקות חריגה ממתחם העונש ההולם לכף קולה, משיקולי שיקום. הנאשם בן קרוב לשישים שנה, אינו בריא ונראה מבוגר מכפי גילו. הוא נעדר כל עבר פלילי, ונדרש כיום למאמץ כלכלי נוסף על מנת לחתן את בתו. בנסיבות אלה עתר ב"כ הנאשם להקל ככל האפשר עם הנאשם, להטיל עליו עונש של מאסר שניתן לרצותו בדרך של עבודות שירות, ולהשית קנס מינימלי.
16. הנאשם, בדברו האחרון לעונש, ביקש סליחה ומחילה ברוח ערב יום הכיפורים, שעובר לו נערך הדיון. הנאשם הדגיש כי הוא עובד קשה למחייתו, מדי יום ביומו, וכי עשה את מירב המאמצים על מנת למחוק את חובו לרשויות המס. מדובר בחוב ישן, ומאז - חרף בדיקות רבות מטעם רשויות המיסים - לא נמצא כל רבב בדיווחיו והוא אינו חייב עוד מאומה לרשויות.

ג. דין והכרעה:

(1) קביעת מתחם העונש ההולם:

17. בעת גזירת עונשו של נאשם על בית המשפט לקבוע, תחילה, את מתחם העונש ההולם לכל אירוע עברייני שבגינו הורשע הנאשם, ולאחר מכן לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם; והכל כאמור בהוראות סעיף 40ג יחד עם סעיף 40ג לחוק העונשין. קביעת מתחם העונש ההולם תיעשה תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע מביצוע העבירות ובמידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירות.

באשר לעבירות מס חזרה הפסיקה וקבעה כי מדובר בעבירות חמורות, שביצוען פוגע בערכים חברתיים חשובים, ובהם ההגנה על הקופה הציבורית שבאוצר המדינה וההגנה על שוויון הנשיאה בנטל המס. כאשר מדובר בעבירות מס הכוללות יסוד של מרמה, כבענייננו, הענישה צריכה לכלול, בדרך כלל, גם רכיב של מאסר בפועל ממשי, מאחורי סורג וברח (ר' למשל רע"פ 3998/15 פלוני נ' מדינת ישראל (2015)).

18. יחד עם זאת, במקרה דנא קיימות שתי נסיבות-קולה משמעותיות, והן: (א) השיהוי החריג והבלתי סביר שבהגשת כתב האישום, כאשר כיום אנו נמצאים כתריסר שנים לאחר ביצוע העבירות; ו-(ב) הסרת המחדל. אמנם, מדובר בנסיבות שבדרך כלל יש להתחשב בהן במסגרת גזירת העונש בתוך מתחם העונש ההולם - להבדיל מקביעת מתחם העונש ההולם עצמו - ואולם:

לעניין השיהוי - על פי הוראות סעיף 40ג(א) לחוק העונשין, קביעת מתחם העונש ההולם תיעשה, בין השאר, תוך התחשבות במידת הפגיעה שנגרמה לערכים החברתיים כתוצאה מביצוע העבירות. לפיכך, הגם שסוגיית חלופ הזמן מעת ביצוע העבירות הינה, ככלל, שיקול שיש להתחשב בו בגזירת העונש בתוך מתחם העונש ההולם - כאמור בהוראות סעיף 40יא(10) לחוק העונשין - הרי שכאשר מדובר בשיהוי חריג ובלתי סביר, הדבר משפיע על מידת הפגיעה בערכים החברתיים המוגנים ועל כן מקרין גם על קביעת מתחם העונש ההולם. אכן, כפי שנקבע בפסיקה, כאשר מדובר בשיהוי חריג, הדבר "יוצר מכשול של ממש בדרך להטלת מאסר בפועל" (ר' ע"פ (מחוזי ת"א) 43832-10-13 שאל נ' מדינת ישראל (2014)). במקרה דנא, בו חלפו כאמור כתריסר שנים מעת ביצוע העבירות ועד היום, מדובר על פני הדברים בשיהוי חריג המקרין גם על קביעת מתחם העונש ההולם.

לעניין הסרת המחדל - בהסרת מחדל אין, כמובן, כדי לאיין את ביצוע העבירה. יתר על כן, מי שמסיר את מחדלו אינו עושה מעשה של חסד עם הרשות אלא רק מתקן, ובדיעבד, את תוצאותיה של עבירה פלילית שאותה הוא ביצע. יחד עם זאת, כאשר מדובר בעבירות פיסקליות סוגיית הסרת המחדל הינה סוגיה היורדת לשורשה של שאלת הענישה, שאף המאשימה מבקשת להתחשב בה במסגרת קביעת מתחם העונש ההולם (ר' למשל ת.פ. 10483-08-12 מדינת ישראל נ' קשמש בע"מ ואח' (2014)), בפסקאות 14 עד 16 לגזר הדין). לא זו אף זו: כאשר מדובר בהסרה מלאה ומוחלטת של מחדל, בעבירות פיסקליות, המאשימה עצמה מסכימה לא אחת להמיר כתבי אישום לקנסות מנהליים, או למצער - כאשר הנאשם אינו עומד בתנאים שנקבעו להמרת כתבי אישום לקנסות מנהליים - לענישה שאינה כוללת רכיב של מאסר בפועל מאחורי סורג וברח.

19. בנסיבות אלה אני קובע כי מתחם העונש ההולם, במקרה דנא, הינו בין 6 חודשי מאסר בפועל, שניתן לרצותם בדרך של עבודות שירות, לבין 30 חודשי מאסר בפועל.

(2) גזירת עונשו של הנאשם בתוך מתחם העונש ההולם:

20. לאחר קביעת מתחם העונש ההולם על בית המשפט לגזור את עונשו של הנאשם בתוך מתחם זה בהתאם להוראות סעיף 40יא וסעיף 40יב לחוק העונשין. כאשר לנאשם שלפניי, השיקולים הרלוואנטיים לגזירת עונשו בתוך מתחם העונש ההולם הינם כלהלן:

עברו הפלילי של הנאשם - לנאשם אין הרשעות קודמות או מאוחרות לעבירות מושא כתב האישום המתוקן. מדובר, כמובן, בנסיבה מהותית לקולת העונש.

הודאה ונטילת אחריות - הנאשם הודה בעובדות כתב האישום המתוקן. בכך חסך הנאשם מזמנם של עמוד 5

העדים, הצדדים ובית המשפט. פשיטא כי נסיבות אלה יש לזקוף, ובאופן מהותי, לזכותו של הנאשם. בנוסף, כפי שהדברים באו לידי ביטוי בדברו האחרון של הנאשם לעונש, הנאשם נטל אחריות מלאה על מעשיו ועל פי טענתו שלא נסתרה מקפיד לשלם את כל תשלומי המיסים הנדרשים ממנו.

נתוני האישים של הנאשם ונסיבות חייו - הנאשם הינו כבן שישים שנה, וכאמור ניהל כל חייו אורח חיים נורמטיבי. על פי הטענה, מצבו הבריאותי והכלכלי של הנאשם אינו שפיר.

חלופי הזמן מעת ביצוע העבירה - מעת תחילת ביצוע העבירות מושא כתב האישום ועד היום חלפו כתריסר שנים. מדובר, כאמור, בשיהוי בלתי סביר, שכאמור יש בו אף כדי להקרין על קביעת מתחם העונש ההולם עצמו, וזאת מעבר להשלכתו על גזירת העונש בתוך מתחם העונש ההולם.

21. העולה משקלול הנסיבות והשיקולים דלעיל הוא, שבמקרה דנא נסיבות הקולה עולות במשקלן על נסיבות החומרה ויש לגזור את עונשו של הנאשם ברף התחתון של מתחם העונש ההולם. יחד עם זאת, יש לאזן הקלה זו באמצעות החמרה מסוימת בענישה הכלכלית - ביחס לעתירת המאשימה - וזאת בפרט נוכח האופי הפיסקלי של העבירות.

ד. סוף דבר:

22. לפיכך - ובהתחשב בשיקולים לכך חומרה ולכך קולה, אשר פורטו לעיל - אני גוזר על הנאשם את העונשים הבאים:

(א) 6 חודשי מאסר לריצוי בפועל.

המאסר ירוצה בדרך של עבודות שירות, כאמור בחוות דעתו של הממונה על עבודות השירות בשירות בתי הסוהר מיום 22.2.16.

על הנאשם להתייבב לתחילת ריצוי עונשו במשרדי הממונה על עבודות השירות, ביום 11.12.16 עד השעה 08:00.

מובהר בזה לנאשם כי בכל הקשור לעבודות השירות עליו לציית להוראות הממונה על עבודות השירות, או למי שהוסמך לכך מטעמו.

(ב) מאסר על תנאי למשך 6 חודשים, אותו לא יישא הנאשם אלא אם כן יעבור, תוך שלוש שנים מהיום, עבירה לפי פקודת מס הכנסה.

(ג) קנס בסך של 50,000 ₪, או שישה חודשי מאסר תמורתו.

הקנס ישולם ב-20 תשלומים חודשיים, שווים ורצופים, החל מיום 1.7.17 ובכל ראשון לחודש שלאחריו. היה והנאשם לא ישלם את אחד התשלומים במועד תועמד כל יתרת הקנס לפירעון מיד.

זכות ערעור בתוך 45 יום מהיום.

המזכירות תשלח העתק גזר דין זה לממונה על עבודות השירות בשירות בתי הסוהר.

ניתן היום, כ"ח תשרי תשע"ז, 30 אוקטובר 2016, במעמד הצדדים.

